

ראש השנה לא

גמרא. מה קלקול קלקלו הלויים בשיר?

הכא (בבבל) תרגימו	רבי זירא
שלא אמרו שירה כל עיקר	שאמרו שירה של חול עם תמיד של בין הערבים

קושי על בבל: מתיב רב אחא בר הונא: **תמיד של ראש השנה, שחרית - קרב כהלכתו, במוסף מהו אומר –** (תהלים פא) **הַרְנֵט אֲצִדְיָיִם עֹשֵׂט הַרְיַעו אֲצִדְיָיִם יַעֲקֹב. במנחה מהו אומר –** (תהלים כט) **קוֹל ה' יחִי מִבְּכֹר. ובזמן שחל ראש השנה להיות בחמישי בשבת שהשירה שלו הַרְנֵט אֲצִדְיָיִם עֹשֵׂט - לא היה אומר בשחרית הַרְנֵט, מפני שחוזר וכופל את הפרק, אלא מהו אומר? –** (תהלים פא) **הַסִּירוֹתִי מִסִּכְלִי שְׁכַנְוֹ. ואם באו עדים אחר תמיד של שחר - אומר הַרְנֵט אף על פי שחוזר וכופל את הפרק.**
 אי אמרת בשלמא כל היכא דמסתפקא אמרינן שירה דחול - היינו דקאמר אומרו וכופלו, אלא אי אמרת לא אמור כלל - מאי אומרו וכופלו?
תירוץ: שאני התם, דשירה דיומיה היא.

רבי יהודה אומר משום רבי עקיבא	רבי נחמיה
בְּרֵאשׁוֹן	זֶה הָאֵרֶץ וְהַזֹּאֵה עַל שֵׁם שִׁקְנָה וְהַקְנָה וְשִׁלֵּיט בְּעוֹלָמוֹ
בְּשֵׁנִי	זָבֹוּ ה' וְהַרְצֵוּ מֵאֵה, עַל שֵׁם שִׁחִילֵק מְעִשְׂיוֹ וּמֶלֶךְ עָלֵיהֶן.
בְּשִׁלִּישִׁי	אֲצִדְיָיִם נִכְבַּ כְּעֵבֶת אֵל, עַל שֵׁם שִׁגִּילָה אֶרֶץ בַּחֲכַמְתּוֹ וְהַכִּיץ תָּבַל לְעֵדְתּוֹ
בְּרִבְעִיעִי	אֵל נְקֻמוֹת ה' - עַל שֵׁם שִׁבְרָא חֲמָה וְלִבְנָה, וְעַתִּיד לִפְרַע מְעוֹבְדֵיהֶן
בַּחֲמִישִׁי	הַרְנֵט אֲצִדְיָיִם עֹשֵׂט - עַל שֵׁם שִׁבְרָא עוֹפּוֹת וְדָגִים לְשִׁבַח לְשֵׁמוֹ
בְּשֵׁשִׁי	ה' מֵצֵק זֵאוֹת זִכְרֵה - עַל שֵׁם שִׁגְמַר מְלֹאכְתּוֹ, וּמֶלֶךְ עָלֵיהֶן
בְּשִׁבְעִיעִי	מְנַמּוֹר שִׁיר זִיוִם הַשְּׁכֶת - לְיוֹם שְׁכוּלוֹ שֶׁבֶת עַל שֵׁם שֶׁשֶׁבֶת
בסיס למחלוקת	דְּאָמַר רַב קָטִינָא: שִׁיתָא אֶלְפֵי שְׁנֵי הוּוּה עֲלֵמָא וְחַד חֲרוּב, שְׁנֵי אֲבִי אִמְר: תְּרֵי חֲרוּב, שְׁנֵי אִמְר (הוֹשֵׁעַ ו) יַחֲיֵיט מִיָּמִי.

שאלה: מוספי דשבתא מה היו אומרים?
תשובה: אמר רב ענן בר רבא אמר רב: הזייו לייך.
דין הנלמד מזה: ואמר רב חנן בר רבא אמר רב: כדרך שחלוקים כאן - כך חלוקין בבית הכנסת.
שאלה: במנחתא דשבתא מה היו אומרים?
תשובה: אמר רבי יוחנן: אז ישיר ומי כמוך ואז ישיר.

שאלה על שתי תשובות אלו: איבעיא אלו: הני כולהו בחד שבתא אמרי להו. או דלמא כל שבתא ושבתא אמרי חד?
תשובה: תא שמע, דתניא, **אמר רבי יוסי: עד שהראשונה אומרת אחת - שניה חוזרת שתיים,** שמע מינה: כל שבתא ושבתא אמרי חד, שמע מינה.

שבוע	מוסף	מנחה
א	ה	אז ישיר
ב	ז	מי כמוך
ג	י	אז ישיר – שירת הבאר
ד	ו	אז ישיר
ה	ל	מי כמוך
ו	ך	אז ישיר – שירת הבאר

שכינה	פסוק	סנהדרין
מכפרת לכרוב	(שמות כה) וטעמתי זק שמ ופכרתי אתק מעץ הכפרית (שמואל ב כ"ב) וירכב עץ כרוב ויעל	מלשכת הגזית לחנות
ומכרוב למפתן	(יחזקאל ט) וכבוא אצרי ישראל נערה מעץ הכרוב אשר היה עליו אז מפתן הבית	ומחנות לירושלים
וממפתן לחצר	(יחזקאל י) וימצא הבית את הענן והחצר מצאה את טה כבוא ה'	ומירושלים ליבנה
ומחצר למזבח	(עמוס ט) ראיתי את ה' נצב על המזבח	ומיבנה לאושא
וממזבח לגג	(משלי כא) טוב צפכת עץ פת זז	ומאושא ליבנה
ומגג לחומה	(עמוס ז) והנה ה' נצב על חומת אנק.	ומיבנה לאושא
ומחומה לעיר	(מיכה ו) קול ה' צעיר יקרא	ומאושא לשפרעם
ומעיר להר	(יחזקאל יא) ויעץ כבוא ה' מעץ תוק העיר ויענה עץ ההר אשר מקדם צעיר	ומשפרעם לבית שערים
ומהר למדבר	(משלי כא) טוב שכת כארץ מדבר	ומבית שערים לצפורי
וממדבר עלתה וישבה במקומה - שנאמר	(הושע ה) אצק אשוכה אז מקומי	ומצפורי לטבריא

תקנות שהתקין רבן יוחנן בן זכאי

תוקעין בשופר בראש השנה שחל בשבת בכל מקום שיש בית דין	
לולב ניטל במדינה כל שבעה	
יום הנף כולו אסור	
מקבלים עדות החודש כל היום	
עדי החודש הולכים רק למקום הועד	
אין כהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן	
עדי החודש מחללים את השבת רק על ניסן ותשרי	
גר שנתגייר בזמן הזה צריך שיפריש רובע לקינוו. (אמר רבי שמעון בן אלעזר: כבר נמנה עליה רבן יוחנן וביטלה מפני התקלה)	
רב פפא אמר: כרם רבעי	רב נחמן בר יצחק אמר: לשון של זהורית.